

Grøn bog til udfyldelse

*Kommunenavn:

Varde Kommune

*Kontaktperson:

Jakob Knud Bro Lorenzen, jalz@varde.dk, 24 66 36 81

*Jeres VILDE projektside:

www.vardekommune.dk/danmarks-vildeste-kommune

Hvordan forestiller I jer vildskaben udfoldet i jeres kommune om 2-5 år?

Varde Kommune har i dag en officiel vision, som hedder "Vi i Naturen". Om 2-5 år arbejder Varde Kommune endnu mere med naturen, som i høj grad er blevet en integreret del af hele det kommunale område.

Om få år synes langt de fleste i Varde Kommune det er en selvfølge at give plads til vild natur i villahaver, erhvervsarealer, sportspladser, sommerhusgrunde, grøftekanter mv. Vi er fra kommunens side meget mere målrettede og præcise i den praktiske vejledning til interesserede borgere, der gerne vil gøre deres ejendom mere vild og have succes med det, så det ikke bare bliver brændenælder og højt græs.

Varde kommune er lykkedes med at løfte i fælles flok og gennem samarbejde: Landbruget, Interesseforeninger, skoleelever og helt almindelige borgere arbejder sammen. Vi har i kommunen nogle jordejere, som har kæmpestore naturarealer (Forsvaret, Naturstyrelsen, Aage V. Jensen Naturfond). De arbejder intenst med naturen. Ideerne flyder på tværs og vi hjælper hinanden med at gennemføre projekterne.

Vi har gennemført borgerinitieret projekter hvor f.eks. lodsejere og sportsfiskere i fællesskab har ansøgt den Danske Naturfond om midler til genslyngning af Hornelund Bæk. Projektet genskaber og forbedrer gydeforholdene for ørred, laks og lampretter ved udlægning af gydegrus og udplantning af naturligt hjemmehørende vandløbsplanter.

Vi fortsætter med at skabe fri passage for fisk og insekter i vores vandløb jf. Vandområdeplanerne. Holme Å projektet har genskabt det oprindelige forløb af Holme Å og fået sin oprindelige vandføring og sit oprindelige snoede forløb genskabt og derved øget biodiversiteten. Ligeledes jf. vandområdeplanen givet en forbedring af vandkvaliteten for fisk og fauna i vandløbene ved etablering af okkersøer (eksempel Kybæk oppe nær Tistrup).

Alle skoleelever i Varde Kommune har fået kendskab til, hvordan naturen kan hjælpes/få mere plads gennem initiativet "Vi i naturen skolen". De lokale skoler er inddraget til nogle af naturopgaverne og opfølgende effektundersøgelse af tiltag. Landbruget er med også. Her

kan interesserede f.eks. hente marksten til at bygge stensætninger til vekselvarmedyr som firben mm.

Vi fortsætter plejeprojekter i beskyttede naturområder med ekstensiv pleje – græsning og høslæt. Vi bistår lodsejere og Nationalparkens græsningsforening i arbejdet med at sikre mere afgræsning og mindre høslæt på arealerne langs Ho Bugt og i Varde Ådal nedenfor Varde By. I områderne arbejdes der for at indgå aftaler med lodsejere og dyreholdere om etablering af mere naturlige afvandingsforhold, der øger den naturlige dynamik og har stor værdi for arealerne som levested. Flere kommunale skove får mere dødt ved og vragtræer. Kommunale grønne arealer er gennemgået og gjort vilde, hvor det er muligt.

Mange steder drives § 3-beskyttede enge med en intensiv hø- eller græsprøduktion. Som kommune vil vi ved vejledning og oplysning arbejde for, at den fremtidige drift af naturarealer bliver en ekstensiv, naturvenlig drift, gerne ekstensiv afgræsning gennem eksisterende støtteordninger. Det giver en højere biodiversitet for insekter, fugle og planter.

I kommunens egne skove søger vi for at lade træ stå til spætter og svampe, måske vil vi endda skade dem lidt (veteranisere dem), så de går ud og skaber plads til svampe og biller mm.

Vi har også flere steder, hvor vi sætter en plejeindsats i gang for at sikre og bevare naturtyperne. Det er typisk rydning af krat og pleje med græsning. Hvis alt gror til, bliver det en meget ens natur. Mange arter har brug for masser af lys og overskygges hurtigt at høje urter og krat.

Turisterne deltager i naturforbedrende aktiviteter på deres ferie og vi kan som destination tilbyde en bred vifte af naturoplevelser, hvor deltagerne guides til at gøre en indsats for naturen.

Vi har opstillet principper for hvordan vi arbejder med vild natur (kvalitet frem for økonomi) Vi har udarbejdet kvalitetsbeskrivelser for "vild med vilje-drift" på de kommunale park- og vejarealer, og tilpasser løbende driften i takt med områderne udvikling.

*I bliver Danmarks VILDESTE kommune fordi:

Vores vision om "Vi i Naturen" sætter allerede en ramme. Det er et fællesprojekt for hele kommunen – vi løfter i flok om et fælles mål/fremtid.

Vi har nogle stærke lokalsamfund, der kan løfte rigtig meget, når viljen er der. Mange små projekter bliver fælles til noget stort. Vi lykkes med at engagere kommunens erhvervsliv, borgere og turister, så mange flere får et ejerskab til vild natur.

Vi lykkes med at brede information og engagement ud i lokalsamfundene, som vil kunne gøre en stor naturmæssig forskel, som også smitter af uden for bygrænserne og skaber en udbredt forståelse for en vildere natur.

Vi er arealmæssigt én af de største kommuner. "Det vi gør, gør en forskel."

Vi har allerede en masse natur. Og så har vi bare også nogle kæmpe landbrugsarealer. Det er et stort potentiale

Vores projekter får en høj succesrate, når det handler om at skabe vildskab og høj biodiversitet, fordi vi sikrer, at de hjælpes godt på vej ved at kommunen eller eksterne rådgivere bidrager med faglige vurderinger af potentialet i de tiltag, der støttes.

Vi sikrer, at udviklingen fortsætter over generationer ved at engagere børnehaver og skoler, så alle i Varde Kommune ved mere om hvad biodiversitet og vild natur kan være i en dansk kommune.

Hvis vi havde 1 million til VILD natur ville vi...:

1. Invitere landbruget til samarbejde om *Ny Natur*. Vi ville udbyde en økonomisk pulje hvor landbrug og udviklingsråd kan søge om støtte til omlægning af tidligere landbrugsarealer til ny natur.

Med en del af præmien vil vi kunne opnå gode sammenhængende naturarealer på tværs af matrikelskel og ejerforhold; det være sig store sammenhængende områder med helårsafgræsning, genskabelse af overdrev, plantning af brede læhegn og ny skov.

Vi ved at vores udviklingsråd har øje for, at bosætning i et område med store naturkvaliteter er attraktivt. Derfor vil vi give udviklingsrådene en nøglerolle i at få øje på de gode projekter og skabe dialog parterne imellem. Vi vil prioritere de store sammenhængende omlægninger, og have fokus på samarbejder, oplevelser og reel naturforøgelse. Derfor vil vi også prioritere ny natur, der omgiver værdifulde, eksisterende naturarealer, fordi vi ved, at det er der ny natur giver størst værdi for biodiversiteten.

Projektet står og falder med, at alle parter deltager frivilligt – og at der laves aftaler om projekternes varighed. Udviklingsrådene og lokale ambassadører har en vigtig i rolle at spille, både i forhold formulere projektet *Ny Natur* men også som formidlere og værdibærere i etableringsårene.

2. Igangsætte etablering af en "vildfrø-bank", hvor borgere og landmænd kan hente gratis frø. Vi vil måske ligefrem tilbyde at så det, men så skal det også fastholdes på stedet i mange år.
3. Alle borgere i kommunen bliver inviteret til et arrangement, som fejrer Danmarks Vildeste Kommune, hvor de skal spise lækker mad fra vilde planter og årets VILDMA kåres (person eller forening som har gjort noget særligt). Det skal så fortsætte hvert år med Vildma. Skolebørn skal alle have en vild dag i naturen.

Spørgsmål markeret med * SKAL udfyldes. Jeres besvarelser fra Grøn bogen deles på www.dkvild.dk.